75 років
Служби Народові

СВОБОДА

SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXV. Ч. 108. TWO SECTIONS (SECTION 1) ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 8-го ЧЕРВНЯ (JUNE) 1968 No. 108. VOL. LXXV.

— КОРОТКІ ВІСТІ —

П'ятниця, 7 червня, 1968

В АМЕРИЦІ

АЖ ТЕПЕР ФЛЬОТА ЗСА ПОВІДОМИЛА родини 99-ох моряків, які були в атомовому підводному човні „Скорпіон" що цей підводний човен уважається за втрачений а членів його залоги за мертвих. Шеф Морських Операцій адмірал Томас Г. Мурер видав окреме повідомлення, в якому просить всіх вшанувати тих всіх, які виконували військову повинність на „Скорпіоні". Цей підводний човен востаннє дав вістку про себе 21-го травня. Він мав бути 27-го травня в порті Норфолк у Вірджінії, але й досі немає від нього жадного сліду, хоч на Атлантику переводжено увесь час розшуки.

СЕНАТ ЗАТВЕРДИВ НОМІНАЦІЮ генерала Ерла Дж. Вілера на голову Об'єднаних Шефів Штабу, ще на додаткову однорічну каденцію. Згідно з законом голова Об'єднаних Шефів Штабу може займати це становище впродовж двох дворічних каденцій. Цього року президент Джансон і секретар оборони Кларк М. Кліффорд рекомендували Сенатові затвердити генерала Вілера на пості голови ще на один рік. 52 сенатори голосували за продовження номінації, а два демократи були були проти. Один із них Стефен Йонг із Огайо був проти Вілера тому, що генерал збільшував вклад ЗСА у в'єтнамську війну.

ПРОФЕСОР БІОЛОГ КАЛІФОРНІЙСЬКОГО університету д-р А. Л. Теппел твердить, що можна сповільнити процес старіння людини за допомогою відповідної дієти. Він вказує на це, що лікарські авторитети ствердили, що тваринні товщі (масло, смалець) формують склади товщів в кровоносних судинах. Ці запаси товщів спричиняють недугу серцевих судин. Тому лікарі поручають споживати ті товщі, які виробляють із різних городовин, так звані олії, бо ці товщі навіть редукують товщі в кровоносних судинах та зменшують можливість занедужати на серце.

ВНАСЛІДОК СТРАЙКІВ ВТРАЧЕНО в перших чотирьох місяцях цього року 14,800.000 днів праці, на два рази більше в порівнянні з минулим роком в тому самому часі. Це є найбільший відсоток втрачених днів праці впродовж 18-ох років. Ці обрахунки перевів Департамент Праці. День праці — це праця, виконана одним робітником в одному дні. Статистичне бюро Департаменту Праці стверджує, що від січня до квітня страйкували 1.010.000 страйкарів. В самому квітні не працювали 545,000 страйкарів, всіх страйкарів в тому місяці було 690, втрачених днів праці було 4,910,000.

НАУКОВЦІ ТВЕРДЯТЬ, ЩО ЛЮДИНА в Новому світі була вже 40.000 років тому. В пустині Моджев в Каліфорнії знайдено примітивне камінне знаряддя, яке мала зробити людина 40.000 років тому. Досі були сліди людини в Америці, які сягають до 15.000 років в минуле. Це камінне знаряддя знайдено недалеко міста Барстов в Каліфорнії. Та деякі науковці гадають, що це не є людиною зроблене знаряддя. В журналі „Наука" запрошується геологів і археологів, щоб досліджували цю знахідку та ствердили її ідентичність.

У СВІТІ

ІТАЛІЙСЬКИЙ УРЯД ПОДАВСЯ ДО ДИМІСІЇ. Це традиційна процедура після кожних парляментарних виборів, але цим разом криза уряду в Італії не тільки формальна, а й дійсна і, мабуть, буде затяжна. Річ у тому, що керівна Християнсько-демократична партія має в новому парляменті тільки 266 мандатів, а для абсолютної більшости треба мати 316, а дотеперішня союзна з нею Соціялістична партія ,відмовилась від дальшого союзу. Президент Джузеппе Сараґат доручив урядові тимчасово керувати державними справами.

РАДА БЕЗПЕКИ ОБ'ЄДНАНИХ НАЦІЙ НАРАДЖУВАЛАСЬ знову в минулу середу 5 червня над ізраїльсько-арабським конфліктом, який проявився у новій кількагодинній стрілянині два дні тому між Ізраїлем і Йорданією. Йорданія твердить, що в оселях, бомбардованих ізраїльською артилерією і летунством, було 34 убитих і 134-ох ранених, з того 55 — важко. Засідання перервано з уваги на вбивство сен. Роберда Ф. Кеннеді.

ЯПОНСЬКИЙ УРЯД ПЕРЕДБАЧАЄ евакуацію баз ЗСА: речник уряду Тошіо Кімура заявив на пресовій конференції для чужинних журналістів, що з уваги на удосконалювання далекосяжної зброї американські бази в Японії можуть стати зайвими для її військової оборони. Тепер є в Японії 6 летунських і 2 морські бази ЗСА. Японський уряд не буде вимагати їхньої ліквідації.

ПОЛЬСЬКИЙ КАРДИНАЛ СТЕФАН ВИШИНСЬКИЙ ЗБОЙКОТУВАВ святочне відкриття великого пам'ятника Папи Івана XXIII у Вроцлаві, — не було там теж ніодного видатнішого духовника. Сталося це тому, що той пам'ятник поставила своєю ініціятивою і коштом розбивацька католицька організація „Пакс", з ціллю ввести баламутство в ряди польських католицьких вірних.

У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ ВІДБУДЕТЬСЯ 9 ВЕРЕСНЯ Ц. Р. конґрес компартії. Рішення про це прийнято в мин. тижні на 4-денних нарадах ЦК компартії ЧСР. Розглядали там, м. ін., справу генерала Яна Сейни, який в лютому ц.р. втік був — через Юґославію — до ЗСА. Виявилось, що згоду на видачу ген. Сейні віз до всіх сателітських комуністичних держав дав в жовтні мин. року совєтський генерал І. Задов, заступник репрезентанта Варшавського пакту, себто спільного військового штабу СССР і сателітських держав у Празі.

РАДА БЕЗПЕКИ ОН РІШИЛА всіма 15 голосами припинити торгівлю та комунікацію з біло-расистською Родезією в Африці. Це рішення не має практичного значення, бо Південно-африканський Союз і Портуґалія з своїми колоніями Анґолею і Мозамбіком постачають Родезії ґазоліну й усі інші потрібні товари. Африканські члени ОН вимагали піти війною проти Родезії і біло-расистського режиму Айена Смита.

У НІГЕРІЇ ВІДНОВИТЬСЯ ГРОМАДЯНСЬКА ВІЙНА. Представники збунтованої Східньої провінції, що проголосила себе самостійною Республікою Біяфрі, зірвали двотижневі переговори, які велися в столиці Уґанди Кампалі, не погодившись на компромісову пропозицію, що Біяфра погодиться на перетворення Ніґерії в унію із збереженням її державнотериторіяльної єдности, і в тому самому часі буде проголошене воєнне перемир'я. Більшу частину Біяфри зайняли вже війська центрального уряду Ніґерії, але Біяфра боїться скласти зброю, щоб ніґерці не перевели різні племени ібо з Біяфри.

АМЕРИКА СУПРОВОДИТЬ В ОСТАННЮ ДОРОГУ СЕНАТОРА КЕННЕДІ

Ню Йорк. — Вся Америка перебуває під потрясаючим враженням, що його викликала смерть сенатора Роберта Ф. Кеннеді від кулі вбивника, супроводячи його в останню дорогу — з Каліфорнії до Ню Йорку й опісля на Арлінґтонський цвинтар у Вашинґтоні. Тіло вбитого сен. Роберта Френсіса Кеннеді в четвер ввечері 6-го червня привезли джетом президента Джансона до Ню Йорку до Катедри св. Патрика. На летовищі Ля Ґардія були присутні, м. ін., губернатор Рокефеллер та сенатор Джевітс і посадник Ліндсей. Маси народу стояли по вулицях міста, якими везли тіло до Катедри при П'ятій Авеню. До Катедри внесли тіло покійного члени його родини, між ними були і його діти. В Катедрі нюйоркській Архиєпископ Теренс Кук відправив богослуження в присутности членів родини та впущених представників влади й визначних осіб. Присутні були члени родини покійного: його мати, яка прибула до Ню Йорку з Гаянніс Порту в Массачусетсі, брат вбитого массачусетський сенатор Едвард, вдова по покійному Етел, старші діти вбитого, його сестра Джейн Смит із чоловіком Стівеном, сестра Пітер Лофорд та шваґерка пані Джан Ф. Кеннеді. Тіло вбитого лежатиме т Катедрі, яку в п'ятницю відкрили о 5:41 год. ранку. Публіка могла вшановувати покійного до 10-ої год. ввечері. Тіло покійного спочиває на катафальку в головній наві Катедри перед головним вівтарем. В п'ятницю о год. 12 вполудне відправив Заупокійну Службу Божу Архиєпископ Джан Меґаєр. В суботу 8-го червня публіка не зможе відвідувати тіла покійного. В Катедрі відправлять Заупокійну Службу Божу та похоронні Богослуження, після чого тіло покійного перевезуть на Пенсилвенійську стацію, звідки поїздом повезуть його до Вашинґтону, де сенатор Роберт Ф. Кеннеді спочине навіки на Арлінґтонському цвинтарі, біля свого брата, президента Джана Ф. Кеннеді, який згинув 22-го листопада 1963 року в Далласі в Тексасі. — Мати вбивника вислала родині Кеннеді свій жаль і співчуття.

Поліція в Лос Анджелесі шукає за жінкою, яка хвалилася застріленням Кеннеді

Лос Анджелес. — Поліція в Лос Анджелесі шукає за молодою гарною чорнявкою, яка, мабуть, була у змові з Сірганом Бішарою Сірганом, який пострелив сенатора Роберта Ф. Кеннеді. Сандра Серандо зізнала, що вона бачила цю гарно зодягнену жінку, коли вона виходила з дверей на терасі балевої кімнати в готелі Амбасадор і кричала розкішно: „Ми його вбили!.. Ми його вбили". Співробітниця відділу виборчої кампанії Сандра Серандо запиталася її, кого вони вбили, а вона відповіла: „Президента Кеннеді, я думаю сенатора Кеннеді!" Ця молода чорнявка приєдналася пізніше до молодого юнака, якому повторила вістку про те, що „вони вбили Кеннеді", і зникла в товпі. Поліція видала подрібний опис цієї молодої жінки, яка, мабуть, була членом змови на вбиття сенатора Кеннеді Поліція повідомила, що на основі дотеперішнього слідства нема слідів того, що була якась змова на життя сенатора Кеннеді. Зізнання Сандри Серандо свідчить про те, що могла бути змова арабських патріотів в Каліфорнії. Шеф поліції в Лос Анджелесі Том Редді͏ч заявив, що не виключає того, що „кілька осіб могли знати про пляноване вбивство Кеннеді". Переслухання свідків мало початися в п'ятницю 7-го червня. Вбивник оскаржений у вбивстві сенатора Кеннеді та в пораненні п'ятьох осіб.

Вбивник Кеннеді — араб-комуніст, звеличник Нассера

Лос Анджелес. — Про вбивника сенатора Роберта Кеннеді поліція з Лос Анджелес разом із ЕфБіАй зібрала надзвичайно швидко такі інформації: Утотожнив вбивника, який не мав при собі ніяких особистих документів і спершу відмовився будь-що сказати, його брат Джо, з яким вбивник жив разом у місці Пасадена в Каліборнії. Знайдено ж того брата по револьвері, що його відібрали вбивникові. Д. Сірган мав поліційний дозвіл на той револьвер, але запевняє, що він не знає, яким чином його брат, Сірган Бішара Сірган, дістав його в свої руки. Вбивник має взагалі 4-ох братів і сестру, і всі вони разом із матір'ю живуть в Америці. Тільки батько, Бішара Сірган, розійшовшись з дружиною зараз після свого приїзду сюди з цілою родиною в 1957 році, виїхав назад до Йорданії. Він живе тепер а арабській оселі Ет Тайіба, яка належить до обширу, що його від червня минулого року окупував Ізраїль. Батько дізнався про атентат з радіоповідомлення, але щойно від газетного репортера, який відвідав його, довідатися, що це його син — атентатник. Докладніші дані про вбивника подав Уряд Іміґрації. Він був допущений до ЗСА на постійне перебування, але не став американським громадянином, тільки залишився громадянином Йорданії. Сірган Бішара Сірган був — за характеристикою шефа поліції в Лос Анджелес — людиною тихою, скритою, роботящою і ощадною. Не пив, не курив. Він мав звичку робити приватні записки і поліція знайшла в них натяки на мотиви, що ними керувався вбивник у виконуванні свого злочину. Він згадував у своїх записках часто американського амбасадора в ОН Артура Ґолдберґа. „Багато його записаних завваг — ствердив посадник м. Лос Анджелес Семюел Йорті — є про-комуністичні й анти-капіталістичні, анти-американські. Очевидячки він був про-араб в арабсько - ізраїльському конфлікті. Він записав у свому записнику „Хай живе Нассер". І після того, як він дізнавшись, що його вже розконспірували, дещо зізнавав, він заявив, що він „сприяє комунізмові всіх типів, російському, китайському і. т. п." У нього знайшли вирізку газети з коментарем відомого публіциста Дейвіда Лоренса, де говорилося, що сенатор Роберт Кеннеді є „голубом, коли йдеться про В'єтнам, але яструбом, коли йдеться про ізраїльськоарабський спір" — у користь Ізраїлю. Вбивник записав собі, що він повинен вбити Роберта Кеннеді перед 5 червня ц. р. Це саме перша річниця минулорічної ізраїльсько-арабської війни. Він мав при собі 4-долярові банкноти.

ЗА КІЛЬКА ХВИЛИН ДО СМЕРТЕЛЬНОГО ПОСТРІЛУ

Сен. Роберт Ф. Кеннеді і його дружина Етел після проголошення вислідів про перемогу сенатора у демократичних президентських правиборах у Каліфорнії. Кількахвилин пізніше сен. Роберт Ф. Кеннеді впав, смертельно поранений кулями атентатника.

Комуністи посилили свій терор проти цивільних у Південному В'єтнамі

Сайґон. — В четвер 6-го червня ц. р. (у Південній Азії була тоді вже п'ятниця 7 червня) комуністи знову обстрілювали центр Сайґону своїми ракетами й мінометами. Дві ракети впали на шпиталь, інші ракети впали на римо-католицьку святиню та на будинок Міжнародної Контрольної Комісії. У шпиталі вбито дві особи й багато інших ранено, — 11 осіб було ранених деінде. Південно-в'єтнамські вояки з допомогою від американського летунства виперли більшість партизанських з'єднань з китайської дільниці Сайґону Чолон, де вони найгустіше загніздились, маючи очевидячки підтримку від мешканців. Тільки ще тут і там інколи відзиваються снайпери. За минулий тиждень згинуло в наземних боях у Південному В'єтнамі 438 американців. У тому самому часі згинуло 3.237 ворожих вояків і терористів. У Сайґоні нараховують коло 50 цивільних жертв терору впродовж останніх двох тижнів. Американські й південно-в'єтнамські керівні кола припускають, що комуністи рішили посилити свою терористичну діяльність, бачучи безвиглядність воєнних операцій на більшу мірку. Комуністи можуть легко інфільтрувати цивільне населення столиці Південного В'єтнаму Сайґон та інших міст терористичними клітинами по 5 осіб, які з'єднано виступають у згори визначеному терміні. Щоб щільно замкнути Сайґон й унеможливити таку інфільтрацію — для цього треба би 3-4 дивізії, кожна по 15.000 мужа, що є річчю неможливою. На політичному фронті — новий прем'єр Південного В'єтнаму Тран Ван Гуонґ відмежувався від заяви, яку склав один з членів його уряду, Фан Кванґ Дан у промові в Інституті Гувера у Стенфорді у Каліфорнії кілька днів тому. Той південно-в'єтнамський міністер заявив, що „коли не можна вбити всіх членів в'єтконґу, то треба з ним говорити". Південно-в'єтнамський уряд відкидає можливість безпосередніх переговорів з в'єтконґом та його політичною репрезентацію Фронтом Національного Визволення, як експозитурою північно-в'єтнамської компартії.

У Парижі життя вертається до нормального стану — деінде ще страйки

Париж. — Підземка, поїзди й автобуси почали діяти у Парижі, діє так само нормально пошта й телеграф, міські робітники вернулися до праці й очищують місто за близько тритижневого від сміття, що накопичилось страйку. Комуністичний щоденник „Ль'Юманіте" проголосив, що „генеральний страйк закінчився перемогою робітничої кляси", але всі розуміють таку фразу, як пропаґанду задля „збереження обличчя". Насправді у Франції страйковий рух ще не припинився. Хоч з важкого промислу почали працювати вже у стальному й залізному промислі, але напр., державні фабрики автомобілів Реноля, що затрудняють 35.000 робітників, все ще страйкують. Страйкують теж 60.000 учителів середніх шкіл, учні яких мають „примусові ферії", не вернулися ще також до праці журналісти й технічний персонал державної радіостації і телевізійної сіті. З представниками всіх страйкуючих ще службовиків і робітників уряд веде переговори. У Франції починає відчуватись вже перевиборча атмосфера: 23 і 30 червня ц. р. відбудуться парляментарні вибори, які можуть мати далекосяжне значення для долі 5-ої Республіки та режиму президента де Ґолля і його власної кар'єри.

Азійсько-африканські держави в ОН торгуються щодо атомового договору

Об'єднані Нації. — 39 азійських і африканських держав, членів Об'єднаних Націй узалежнюють своє голосування за міжнародним договором проти поширення атомової зброї від становища великих держав супроти Південно - африканського Союзу а справі Південно - західньої Африки. Південно - західна Африка була колись колонією Німеччини. Після першої світової війни передано її за мандатом від Ліґи Націй під тимчасове правління Південно - африканському Союзові, який має під своїм правлінням ту країну по нинішній день, завівши там той сам „расовий поділ", що у себе. Азійсько - африканські країни домагаються державного унезалежнення для Південно - західньої Африки та наполягають на прийняття постанови про відібрання силою тої країни від Південно - африканського Союзу. Великі держави не хочуть нової війни. З цієї причини голосування над згаданим атомовим договором, що його виготовили в обопільному порозумінні ЗСА і СССР, призначене на п'ятницю 7 червня ц. р., відбудеться, мабуть, з початком наступного тижня. До того часу гадають знайти вже якийсь компроміс.

Д-Р ВОЛОДИМИР ҐАЛАН ВІДВІДАВ УКРАЇНЦІВ У ЛОНДОНІ

Д-р Володимир Ґалан

Лондон. — В другій половині місяця травня ц. р. в місті Істбурн, яке розташоване на південному побережжі Англії, відбувалася конференція будівельних товариств Великої Британії, до участі в якій був запрошений також і д-р В. Ґалан, президент Української Щадниці у Філядельфії, який репрезентував не тільки українські кредитові кооперативи ЗСА, але також і американські. Тому, що згадане місто, віддалене тільки на 80 хвилин їзди потягом, для українців Лондону трапилась добра нагода зустрінутись із д-ром Ґаланом, відомим із своєї діяльности в Злученому Українському Допомоговому Комітеті, Українському Народному Союзі, Українському Конґресовому Комітеті, Об'єднанні бувших Вояків Українців в Америці ,в котрих він займає провідні становища, як також є невтомним провідним членом цілого ряду інших українських установ. Зустріч тим більше цікава, бо д-р Ґалан проводив на СКВУ комбатантською конференцією, а на початку цього року відбув поїздку до Південної Америки, де брав участь в конференції в Ріо де Жанейро та при тій нагоді відвідав осередки українського поселення в Бразилії та Арґентині.

Тому Головна Управа Союзу Українців у Британії вирішила улаштувати із д-ром Ґаланом зустріч українського громадянства в Лондоні. Зустріч відбулася в неділю, 26 травня в домівці Відділу СУБ.

Біля сотні присутніх уважно прислухувались до короткої доповіді д-ра В. Ґалана, якого представив присутнім сот. М. Білий-Карпинець, другий заступник голови.

Д-р Вол. Ґалан передав поздоровлення від українців Америки та поінформував рівнож про свою участь в конференції в Ріо де Жанейро, як також про свою поїздку по Бразилії та Арґентині. В дальшому д-р Вол. Ґалан з'ясував такі цілі своїх відвідин у Британії:

— Заступати Українську Щадницю на конференції британських будівельних товариств, як рівнож і подібні установи американські.

— Нав'язати співпрацю гуманітарних організацій по лінії ЗУАДК.

— Розглянутись за можливістю з о р г анізування братської забезпеченевої організації, як Український Народний Союз, що має вже майже 90 тисяч членів та понад 34 мільйони долярів майна.

— Ввійти в контакт із комбатантськими організаціями, щоб через це прискорювати заснування чи радше об'єднання комбатантських організацій в діяспорі.

— Познайомитись ближче з українським зорганізованим життям та заохотити також до поширення його головно в характері торговельному, щадничому та забезпеченевому.

Багато дискутантів взяли

(Закінчення на стор. 4-ій)

Українці Балтимору їдуть до Торонто зустрічати свого Первоієрарха

Балтимор, Мд. (В.С.). — Хоч більше як 500 миль ділить Балтимор в стейті Мериленд від Торонта в Канаді, балтиморські українці приготовляються спонтанно їхати до Торонта зустрічати Первоієрарха Української Катол. Церкви Блаженнішого Верховного Архиєпископа Йосифа Кардинала Сліпого. Місцевий Відділ Товариства за Патріярхальний Устрій Української Католицької Церкви організує під проводом проф. П. Войтовича їзду автобусом. Крім того, багато родин з дітьми зголосили їзду приватними автами на стрічу свойому Архипастиреві. Завершується акція збірки підписів під письменне привітання від вірних Української Католицької Церкви — мешканців Балтимору, яке делеґати місцевого Відділу Т-ва за Патріярхальний Устрій Католицької Церкви передадуть в Торонті Верховному Архиєпископові. В свойому привітанні балтиморські українці пишуть: „. . . Приїзд Вашого Блаженства до своїх вірних у Канаді наповняє нас тут в Балтиморі радістю і ще більше скріплює нашу готовість завжди ревно працювати під Вашим проводом для Божої слави і кращого майбутнього Української Католицької Церкви і Українського Народу . . ."

НТШ ВИСИЛАЄ ДЕЛЕҐАЦІЮ

Президія Наукового Товариства ім. Шевченка в ЗСА повідомляє, що вона ухвалила вислати до Торонта — для привітання почесного члена НТШ, Його Еміненції Блаженнішого Верховного Архиєпископа Кардинала Йосифа Сліпого — окрему делеґацію Управи Американського НТШ. В склад делеґації входять заст. голови ред. І. Кедрин-Рудницький, науковий секретар проф. д-р В. Стецюк, скарбник інж. Р. Кобринський і ін. Делеґація зголосила свою участь Комітетові в Торонті і співпрацюватиме з генеральним секретарем Головної Ради НТШ та головою Канадійського НТШ проф. д-ром Є. Вертипорохом.

Українець — делеґат на міжнародну наукову конференцію в Парижі

Вінніпеґ. — Професор Манітобського університету і член УВАН в Канаді Михайло Тарнавецький візьме участь як офіційний делеґат цього університету й Манітобського Гайдро в інтернаціональній конференції високовольтажних систем (International Conference on Large High-Tension Electric Systems), що відбудеться в червні в Парижі. Після конференції він працюватиме в науково-дослідчих установах Стефорду в Англії над дослідженням нових метод контролі й автоматизації трансмісійних ліній для ріки Нелсон в Манітобі, а теж відвідає в професійних справах відповідні установи в північній Італії та Корсиці. Перед цим відрядженням проф. М. Тарнавецький викладав як гість-професор Саскатунського університету на курсах для спеціялістів Канади аналітичних метод силових електричних систем (Power Systems Analysis).

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Ict. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918
Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25. Jersey City & Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00 For UNA members monthly 65¢
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Убивство Кеннеді і вибори

На вістку про важке поранення сенатора Роберта Кеннеді в атентаті, вчиненому в готелі „Амбасадор" у Лос Анджелесі 5 червня ц. р., всі кандидати на президента перервали передвиборчу кампанію. Це був вияв льояльности супроти суперника, якому злочинець унеможливив продовжувати передвиборчу агітацію. Інші кандидати приймали за можливість видужання Роберта Кеннеді і хотіли вичекати, поки він сам вирішить свою дальшу ролю у виборах.

Тим часом Роберт Кеннеді помер. Залишились демократичні кандидати сенатор Юджин МекКарті і віце-президент Гюберт Гомфрі — обидва в дуже тяжкій моральній ситуації, бо делегати на партійну конвенцію із стейтів, в яких Роберт Кеннеді виграв вибори, примушені тепер голосувати за МекКарті або Гомфрі. Появилась газетна вістка, що ці обидва видатні демократичні діячі будуть нараджуватися з президентом Джансоном, чи не зріксе б один із них, щоб створити одностайний демократичний фронт і уникнути незручної боротьби на конвенції. Інша вістка вказує на можливість, що кандидатуру на президента зголосить молодший брат померлого сенатора, сенатор Едвард Кеннеді з Мессачузетсу: на нього нібито наполягають деякі найближчі приятелі і звеличники родини Кеннеді, які вважають, що члени Демократичної конвенції і рядові громадяни виявили б своє обурення з приводу вбивства двох братів Кеннеді — вибором третього . . .

З ідеологічно - політичного погляду невідомо, чи вбивство Роберта Кеннеді продиктує виборцям на партійній конвенції у Шикаго 26 серпня ц. р. голосувати за такого ж ліберального МекКарті, яким був і покійний Кеннеді, чи — навпаки — звернутися в сторону більш консервативного, бодай у справі В'єтнаму, Гюберта Гомфрі. Невідомо також, чи те вбивство допоможе чи пошкодить у виборах 5 листопада ц. р. республіканському кандидатові — чи виборці захочуть обрати на президента когось, хто своїм світоглядом і програмою був найближчий убитому Робертові Кеннеді, чи, навпаки, такого, який подавав би більші надії на „тверду руку", потрібну в поборюванні звеличників насильства.

Убивство Роберта Кеннеді в розпалі передвиборчої кампанії зактуалізувало також проблему, чи взагалі в майбутньому можна буде вести вибори в Америці за давніми традиціями. Убивник, звеличник Нассера, вдарив не тільки в особу Роберта Кеннеді, а й у систему демократичних виборів, що її вартости не знає і не розуміє.

День Дитини

Хто з нас знав, що 1-го червня був „День Дитини"? Ніхто не знав, дармащо це свято встановила вже в 20 років тому Міжнародна Демократична Федерація Жінок, опанована комуністами. Проголосили вони такий день не з метою справжнього покращання долі дітей, а для суто пропагандивних цілей. Совєтська преса використала „День Дитини", щоб широко розписуватись про дітей у В'єтнамі та навіть у Греції, де вже напевно ніхто дітей не кривдить. Кожна війна кривдить дітей, забирає батьків, руйнує їх добробут. Але Москва насправді не дбає про долю дітей нещасливого в'єтнамського народу, бо навіть на переговорах у Парижі між північновєтнамськими комуністами і американською стороною СССР не зробив найменшого кроку в напрямку до замирення. Навпаки — Москва збільшила в цих місяцях довіз зброї до В'єтнаму.

Жадна країна в світі не допомагає так багато в економічному розумінні іншим країнам, як Америка. Однак, совєтська преса „не бачить" цього факту і скидає вину на Америку навіть за те, що в портуґальській Ґвінеї серед дітей поширена малярія . . . Передова в „Правді" з 1 червня „На захист майбутнього" майже нічого не говорить про життя дітей в СССР, зате безсоромно спекулює дитячою темою відносно Америки, Західньої Німеччини та інших вільних країн, демагогічно закликає державні й вільні народи Африки „боротися" за щастя своїх дітей — проти „американського імперіялізму"! . .

Чи треба багато писати про долю дітей у московсько-большевицькій імперії? Навіть у московській „Комсомольській Правді" з 1 червня, де опубліковано опитування дітей, чим би вони хотіли бути, як виростуть — жадна дитина не сказала, що хоче бути робітником або колгоспником. А ті „звання" чекають мільйонів дітей: їх чекає важка праця, низька оплата, наглядачі - підганяйли та безправ'я. В неросійських „республіках" імперії дітей намагаються зросійщити, виховати безвірками, відірвати від батьків, від рідного народу, виховати з них „совєтського чоловіка". Замах на душу дитини — один з найтяжчих злочинів Москви.

В. Ткач

„ПЕРЕГОНИ" МІЖ ЗАХОДОМ І СХОДОМ

Вибори до палати депутатів і сенату в Італії, що відбулися 19 і 20 травня, несподівано принесли значну перемогу комуністичній партії. Число відданих голосів збільшилося майже на 5%. Разом з новою прокомуністичною „пролетарською партією" комуністи одержали приблизно третину всіх голосів і місць у палаті депутатів та в сенаті.

Такий результат виборів викликав не тільки сенсацію, але й створив великі труднощі у внутрішній італійській політиці. Річ у тому, що найбільшої поразки у виборах зазнала соціялістична партія, яка разом з найсильнішою партією християнської демократії творила від 1963 року урядову коаліцію. Тепер серед лівого крила соціялістичної партії виникла тенденція зірвати ту коаліцію, бо перебування соціялістів в уряді не вийшло, мовляв, їм на користь.

Італійські комуністи відразу запропонували соціялістам союз. Комуністично-соціялістична коаліція також не мала б більшости в парляменті, але й християнські демократи самі при владі залишитися не можуть, як не можуть з різних причин іти на коаліцію з малими правими партіями: ліберами, монархістами і неофашистами. Виглядає так, що соціялісти не підуть на коаліцію з комуністами, однак, залишаться поза урядом, щоб мати вільну руку в своїх політичних акціях.

Політика Італії, не зважаючи на дуже сильну комуністичну партію, мала виразно прозахідній характер. Італія не належала до невтральних держав — навпаки, була тісно зв'язана з тими державами, які разом з ЗСА і Канадою творять бльок, що його утотожнюють з розумінням демократичного Заходу в протиставлення комуністичному Сходові. Отже, Італія належить до НАТО, до „вільного ринку" тощо.

До речі, італійські політичні кола й преса завжди виявляли симпатії до поневолених Москвою народів, зокрема до України. В Італії діють Італійсько - Українське Товариство, Інтернаціонал Свободи, а радіовисилання українською мовою при урядовій Римській Радіовисильні утримується в українському патріотичному і самостійницькому дусі (керівник — д-р Федорончук, нинішній керманич ресорту зовнішніх справ ВО УНРади). Як відомо, многогранну діяльність провадять на терені Італії також українські католицькі чинники, але ця діяльність узалежнюється не від урядових і політичних кіл, а від Ватикану.

Результат виборів в Італії важливий не так тим, що він вплине на дальшу політичну лінію італійської політики, як тим, що він являє собою яскравий доказ зміни настроїв у деяких колах суспільства західньоевропейських країн в лівому напрямі, ба навіть у напрямі до комунізму і Совєтського Союзу.

У Західній Німеччині з приводу схвалення парляментом законів про „виїмковий стан" уже цілий тиждень відбуваються демонстрації, під час яких мають червоні прапори і виголошуються прокомуністичні гасла.

Становище у Франції загострюється, при чому нічого не допомогло й „звернення до нації" 24 травня президента де Голля. Комуністична партія змінила тут свою „вичікуючу" позицію і закликала до продовження страйків та політичних маніфестацій. 29 травня на зорганізованій комуністами демонстрації в Парижі гаслом було: геть де Голля і влада — урядові „народного фронту". Французький уряд перестерігає населення проти тих, які хочуть викликати хаос і громадянську війну, а поліція знайшла кілька складів зброї, що мала б піти у розпорядження комуністів.

Демонстрації з явним прокомуністичним забарвленням відбуваються в Англії, Італії, Австрії, Бельгії, Голляндії, Швеції, навіть у клясично демократичній та квітучій добробутом Швайцарії.

Деякі европейські політики та пресові коментатори просто розгубилися в обличчі цього стану, якого ніхто не передбачав ще місяць-два тому. Що ж це означає: бунт молодого покоління, масова психоза, акція комуністичної агентури?

Характеристично, що всі ці події прийшли безпосередньо після розгортання антирежимових процесів у комуністичних державах-сателітах і в самому СССР. Чехо - Словаччина і Румунія „демократизуються" й унезалежнюються від Москви. В Польщі відбулися студентські демонстрації з вимогами демократії і свободи. В Україні і в інших неросійських республіках СССР посилюється рух спротиву під проводом культурних діячів молодшого покоління. В самій Москві відбуваються протестаційні виступи письменників і тих, що з ними солідаризуються. Все це створює великі труднощі для комуністичного керівництва.

І от саме в той час, коли зарисовуються щілини в основах совєтської імперії, в демократичних країнах розпочинається мало не революційний рух лівих, прокомуністичних елементів проти устроїв тих країн. Чого ж тоді мають ставити спротив своїм диктаторсько - комуністичним режимам і вимагати демократії молоді покоління в країнах комуністичного бльоку? Отже, нинішні події в Західній Европі — подарунок для Москви.

Можна висловити таке не бездискусійне твердження: між демократичним Заходом і тоталітарним Сходом відбуваються своєрідні перегони. Хто довше . . .

(Закінчення на сто. 4-ій)

Степан Монастирський

ЧИ МОЖЕМО МИ ЗІБРАТИ ПОТРІБНУ СУМУ НА ФКУ?

Тому, що дехто серед нашої спільноти в ЗСА висловлює сумніви, чи зможемо ми на час зібрати потрібну суму на Фонд Катедри Українознавства при Гарвардському університеті, хочу дати деякі циферні дані з нашої боффалівської громади.

9-го квітня ц. р. у „Свободі" подано „Стан збіркової акції ФКУ в поодиноких українських громадах", з якого бачимо, що в цій акції Боффало займає четверте місце — 20.989.00 долярів. Сума ця досить поважна, але вона ще мало каже, бо можна думати, що боффалівська громада є великочисельною і серед боффалівців є поважне число професіоналістів та підприємців. Хочу тут подати, що число українців в Боффало із вісьмома меншими місцевостями, які входять до боффалівського Відділу УККА, начислює лише 3.618 осіб, себто 117-ту частину всієї нашої зорганізованої спільноти в ЗСА. (Ці дані з праці Степана Шипилявого „Ми в світлі чисел", стор. 24 і 120). Професіоналістів та підприємців серед боффалівської громади менше, як 30.

Як виявляє звіт боффалівського Відділу Фонду Катедри Українознавства з 30 квітня, серед нашої громади до поданої вище дати зібрано вже 26.641.62 доляри. Коли цю суму відсотково взяти до всієї нашої спільноти в ЗСА, то ми б уже мали зібраних понад 3 мільйони долярів. Точно: 3.117.069.-54. З цього бачимо, що коли всі інші українські громади в ЗСА підуть нашими слідами, то потрібна сума на всі три катедри, а також на Український Інститут, може бути завершена ще цього року.

Як я вже сказав, серед нас у Боффало підприємців чи професіоналістів мало, і основну суму дали робітники по „шапах", серед яких є й такі, що заробляють менше, як 2 доляри на годину.

Відкриття Катедри Українознавства при Гарвардському університеті це, без сумніву, наше найбільше досягнення в ЗСА. Досі ми нарікали, що про нас західній світ мало знає, перекручує нашу історію, зачислює нас до „росіян" і т. п. Тут маємо нагоду про себе сказати правду, і нагоду цю треба конечно використати.

Хочу дещо сказати про статтю - розвідку проф. Лева Шанковського „Англо-американська історіографія Східньої Европи і наші завдання", яка була надрукована у „Свободі" в числах від 16 до 30 березня 1967 року. В цій статті проф. Шанковський розкрив причину, чому про нас західній світ не знає: брак відповідних наукових праць англійською та іншими мовами про Україну.

Власне цю прогалину у великій мірі можуть виповнити видання, що їх плянує Наукова Рада при Гарвардському університеті. Праці, видавані під фірмою наших наукових установ, чужинецький світ не бере під увагу, мовляв, це націоналістична пропаганда. Один із наших студентів сказав мені, що коли він хотів використати праці таких наших науковців, як Дорошенко, Оглоблин, Грушевський, то його професор заявив, щоб цими працями він не користувався, бо ті наші науковці — „націоналісти"...

Хоч від часу вміщення статті проф. Л. Шанковського минуло вже більше як рік і нібито „запізно" забирати про неї голос, хочу сказати, що ту статтю обговорював я приблизно із 20-ма читачами „Свободи", і всі вони поділяли думки автора. Лише завважували, що цією справою має зайнятися наша „гора". Така „гора" у нас є, а тепер лише треба, щоб ми, „низи", вив'язалися зі свого обов'язку і „любили Україну... до глибини своїх кишень".

Статтю проф. Шанковського прочитав також професор одного з боффалівських коледжів, який сказав мені, що думок цього автора не слід легковажити, а треба робити так, як він радить. До речі, цей професор, підготовляючи лекції для своїх студентів, мусить користуватися русофільськими підручниками.

Повертаюсь до ФКУ. Нам потрібно зібрати три мільйони вісімсот тисяч долярів, щоб оплатити всі три катедри та Українознавчий Інститут. Сума ця виглядає величезною. Але коли візьмемо наведені вище дані про збірку у Боффало, то побачимо, що залишається нам зібрати ще приблизно 3.500 долярів. Сподіваємося, що таку суму ми зберемо ще в цьому, 1968 році. І коли всі українські громади зроблять так, як у Боффало — потрібна сума буде зібрана.

Українські католицькі Богослуження в Празі

Тижневик „Українські Вісті" в Едмонтоні, в Канаді, з 30 травня, помістив переказ листа, одержаного людьми з Чехо-Словаччини. У листі сказано: „в римокатолицькій церкві св. Хреста у Празі (дільниця „На Пшекопі") щонеділі відправляються Богослуження українського обряду — повідомляє лист з чеської столиці. Церкву св. Климента, де раніш душпастирями були оо. Василіяни, далі держать православні, залежні від московської патріярхії.

Чеський єпископ Франціщек Томашек, — каже автор листа, намагається якнайбільше допомогти духовенству й вірним Української Католицької Церкви, насильно ліквідованої. Православні, не почуваючи вже державної підтримки, ведуть пропаганду про „прадідівську віру".

ПРО ТИТУЛОМАНІЮ ТА ЇЇ „СКОРОЧЕННЯ"

У журналі „Тайм" з 24 травня цього року надруковано допис про те, що в Західній Німеччині виникла тепер боротьба за „скорочення титулів". „Мало хто з німців, за винятком членів родини й друзів, називають одні одних на ймення, — пише автор цього допису. — Натомість вони залюбки уживають титулів, пов'язаних із науковим, професійним чи аристократичним становищем особи. Кожна з таких осіб має бодай один титул, а багато з них мають і по декілька їх. Німецькі підприємці та бюрократи вишукують усякі приводи для того, щоб надрукувати на своїх візитівках чи на табличках біля парадного входу до свого дому якнайбільше титулів. Це вже дійшло до таких крайнощів, що серед певних кіл повстав рух проти цього звичаю". Реформатори пропонують такі звертання, як „Герр Ріхтер" тощо.

А що наша чи, властиво, західньоукраїнська титуломанія походить від австрійсько - німецької (не без впливу й польської), то чи не слід би й нам, за прикладом тих же таки німців, почати боротьбу за „скорочування" титулування? Адже воно й у нас дійшло, сказати б, до Геркулесових стовпів, коли ми називаємо професорами учителів початкових шкіл, та ще навіть тоді, коли ті вчителі вже й забули, як у тих початкових школах навчати, називаємо редакторами тих, що вже давно нічогісінько не редагують...

Але для цього нам треба знайти замінника титулів, такі форми звернення, які не ображали б людини. Річ ясна, що ми не можемо повернутися до козацького звичаю, коли, наприклад, чорноморці навіть свого кошового отамана називали тільки „Харком" (маю на увазі Харка Чепігу), дарма що ми живемо в країні, де навіть Президента називають на ймення: „Айк" тощо).

У нашій літературній мові виробилась певна традиція щодо звертання до інтелігентних осіб, і її раптом обірвати не можна. Якийсь додаток до ймення та прізвища потрібен. Але який же це має бути додаток? Я свого часу опублікував дві чималі статті на цю тему і тут не можу всього того повторювати. Я хотів би тепер тільки сказати що не слова „пан", „пані" та „панство", звертання до багатьох, що серед них є особи статей, мали б, на мою думку, стати таким замінником титулів, бо це більше польська, ніж українська традиція.

У нашій традиції є кращі слова: „добродій", „добродійка", „добродійство". Це слова, що їх давніш уживали наші діячі і письменники (наприклад, Б. Грінченко, І. Франко й ін.), а в УНР це було нормативне явище. Тільки на Наддніпрянщині й Кубані переможці - комуністи ці звернення заборонили, і молодші покоління через те їх забули. Тим то пізніше, коли нова наддніпрянсько - кубанська еміграція влилася в західньо-українське мовне середовище, де слова „добродій", „добродійка" в такій функції не були вживані, у мові всієї нашої еміграції запанували лише „пан", „пані" (з галицьким наголосом у множині на останньому складі: „пані", „панство".

Але, зважаючи на характер норм всеукраїнської літературної мови, можна з певністю передбачити, що в умовах вільного мововжитку на Україні відновиться вживання слів „добродій", „добродійка", „добродійство". Отож я думаю, що еміграції слід до цього, так би мовити, підготуватись і вже тепер перейти на вживання цих добрих слів. Але це не значить, що слова „пан", „пані" мають бути з українського звертання цілком вилучені. Навпаки, як додаток до тих титулів, що їх уживання реально обґрунтовані (наприклад, у звертанні до справжнього професора чи доктора) вони повинні залишитися, бо слово „добродій" таке самовистачальне, що його не можна додавати до титулів як додаток.

Наприклад, не можна сказати „добродію професоре", а треба казати „пане професоре" (в обох формах мусить бути клична форма). Зате як додаток до прізвища воно просто чудове і... справжнє українське. Якось я головував на зборах західньоукраїнського об'єднання, і коли організатор цих зборів не знав як вийти із скрути, коли один з гостей, яких треба було привітати, мав титул доктора, а другий був тільки бібліотекар, то я, не змігши назвати бібліотекаря „бібліотекарем", назвав його тільки „добродієм" і думаю, що чоловік за це на мене не образився.

Є ще досить зручна форма звертання з називанням людей по-батькові, але вона добра тільки для взаємлення між знайомими. Людей далеких і незнайомих або давніх письменників не слід називати по-батькові. Цю помилку роблять русифікатори української мови на Україні, коли, наприклад, Юрія Федьковича називають „Адальбетовичем". Так само абсурдно звучить це „титулювання" і в текстах того нашого політичного середовища, що називає по-батькові незнайомих нікому особисто (та й знайомого позаочі не слід так називати) політичних діячів „Радянської" України, а також тамтешніх письменників.

В. Чапленко

ВИСТАВКА КАРТИН НИКИФОРА У ЛЬВОВІ

„Літературна Україна" з 28 травня повідомила, що у Львові відкрилась „виставка картин лемківського художника - самоука Никифора". „Для творів Никифора характерна єдність іконописного малюнка й народних художніх традицій, які століттями зберігаються в кожному лемківському селі". Київська газета не посміла нагадати читачам, що Лемківщину забрали собі поляки, а українське плем'я з [illegible] примусово виселили на „одзискане земє", що належали колись до Німеччини . . .

Олекса Повстенко

ЛЕМКІВЩИНА ТА ЇЇ МИСТЕЦТВО

I

Упродовж лише двох коротких тижнів (з 27 квітня до 12 травня 1968 р.) Дім Української Мистецької Студії у Філядельфії був збагачений величезним скарбом. Цей ще дуже мало відомий нам мистецький скарб 245 експонатами густо виповнив всю експозиційну площу стін партерового поверху будинку Студії; в залі на другому поверсі приміщено 65 світлин церков, в тому числі 18 церков, мурованих у XIX і XX століттях.

І це справді величезний скарб документів, що яскраво відображають самобутнє мистецтво дуже нефортунної частини нашої Вітчизни — чудової, мальовничої землі лемків. Скарбові цьому немає ціни. В цілому світі не знайти для нього еквіваленту, бо все, що зросло на ґрунті своєї тисячолітньої культури, притаманне тільки племені лемків і ніколи не померкне серед діямантів усіх українських земель у соборній короні нашого національного мистецтва. Проте, як відомо, цей коштовний лемківський вклад в загальну скарбницю нашого мистецтва опинився під страшною загрозою знищення.

І чим же відплатити оте тяжке горе „чайки-небоги, що вивела чаєнята при битій дорозі?" Саме тепер оцю тужливу пісню великого гетьмана - мистецтволюбця Івана Мазепи можна навести до сьогочасної Лемківщини. Як врятувати отой коштовний лемківський самоцвіт, на який вже сягнула чужа загарбницька рука, фатально відбилася загальна безжалісна акція руйнування решток мистецтва цього краю і навіть вже позначилась наша безжурна байдужість?

На наше щастя, серед переважаючого загалу отієї нашої непрощенної безжурної байдужости є ще чимало творчих сил в українській еміграції.

З числа 310 експонатів виставки „Лемківщина та її мистецтво" понад 200 належать до колекції інж. Степана Кульчицького. Він, хоч і не лемко родом, хоч походить з далеких долів, з міста Яворова, але для нього кожна частина української землі є частиною його власного серця. Збирання такої надзвичайної цінної колекції документів, джерел, фот, публікованих матеріялів своїх і чужинецьких, складання пашпортів і метрик до кожної пам'ятки, загальна систематизація колекції і підготова її до виставки — це величезна, віддана праця для своєї Вітчизни і не менша прислуга автохтонам Лемківського краю, і то саме в теперішній час їхнього розсіяння по світі.

Ця частина колекції інж. С. Кульчицького складається з 160 фот, в якій представлено головним чином церковну архітектуру, переважно західньої Лемківщини та деяких об'єктів східньої, а саме: церкви, каплиці, фігури та придорожні й надгробні хрести. 45 фотосвітлин церков і дзвіниць із східньої Лемківщини повітів Сянік і Лісько належать до колекції відомого історика цього краю Юліяна Тарновича Бескида.

40-ма своїми меншах розмірів світлинами церков взяв участь у цій виставці колекціонер-лемко Володимир Лесняк.

Лемківські народні мистці-самоуки також належно представлені на виставці. Тут експоновано такі 3 твори Никифора Криницького: церква в Поворознику (акварель), дуже цікавий самобутній інтер'єр типової лемківської хати та „Волоська церква у Львові" (акварель), хоч остання й не має відношення до цієї виставки.

З робіт народного різьбарства представлені фоторепродукції праць Михайла Мазурка (помер 1954 р.) — майстра Вертепу. Найбільшу увагу заслуговує його різьба „Суд у Пилата". Є також фоторепродукція роботи його брата — Миколи Мазурка, дереворізьба „Розп'яття".

Є декілька оригінальних лемківських різьбарських робіт і серед них — ручний священичий хрест сніцаря Метра (Дмитра), датований 1899 роком (з колекції проф. П. Мегика).

Крім кількох оригіналів, виставку доповнюють ілюстрації лемківської різьби та мосяжництва — хрести, свічники тощо, друковані в чужомовних виданнях. З українських видань - кольорові репродукції лемківського народного одягу (ноші") та фрагменти вишивок (з робіт професорки-малярки Олени Кульчицької).

Виставку ефектовно прикрашують оригінальні олійні твори — деякі церкви Лемківщини пензля Ю. Тарновича.

З церковного малярства Лемківщини експоновано 48 репродукцій ікон XV-XVI століття, в тому числі 14 у кольорах. Найвиразніший твір середини XV століття „Скорбна Мати" з церкви у Норному Потоці. Звертають на себе увагу своєю лемківською самобутністю й такі твори з XV століття: „Розп'яття" із церкви у Рихвальді; Різдва Богородиці з церкви у с. Ванівці; св. Параскеви та св. Юрія Змієборця (XV-XVI ст.) з церкви у с. Високому, коло Н. Санча. З XVI століття збереглись ікони: св. Миколи з с. Ванівки; св. Кузьми та Дам'яна з Яблониці Руської; Богородиці із с. Фльоринки. Серед них відзначаються твори незнаних народних майстрів: Богородиця з Вірхомлі та улюблений лемківський св. Юрій — кольоровий малюнок на склі.

Із знаних майстрів XVI ст. (одне тільки відоме ім'я) є репродукція твору „Успіння Богородиці" майстра Олексія (1547 р.) з с. Смільника над р. Ославою.

Цей період малярства Лемківщини є логічним продовженням мистецьких напрямків великокняжої доби України, який після її занепаду виповнив лемківське мистецтво унікатами церковного малярства майстрів давнього церковно-культурного осередку в Перемишлі та лемківських, Богом обдарованих іконописців.

Для ознайомлення з тереном і топографією Лемківської землі на виставці експоновано дуже цінні мапи, з них: мапа Лемківщини по обидва боки Карпат, мапа археологічних знахідок у Сяніцькій землі та мапа заселення Сяніцької землі впродовж 1340-1650 рр. У відсилачі до цієї мапи зазначено, на якому праві (руському, німецькому, польському, волоському) засновано окремі села та містечка. Обидві мапи Сяніцької землі походять з цінної праці Adam Fastnacht, Osadnictwo ziemi Sanockiej w latach 1340 - 1650, Wrocław 1962. На одній із них зазначено знищені 101 церква, що узгіднюються з офіційною, сьогочасною польською статистикою в публікації „Ochrona Zabytków", Nr. 2 (37), Warszawa 1957.

Виставку прикрашують герби династії Романовичів (срібний двоголовий в короні орел на блакитному полі) та герб міста Сянока (срібний архистратиг Михаїл у золотому панцері, також на блакитному полі.)

(Далі буде)

Під час Третього З'їзду ОУП „Слово" відбулася поширена нарада членів із схваленням резолюції проти нових репресій в Україні

Ню Йорк. — В доповненні до повідомлень про дві сесії симпозіюму на тему „Літературний процес за 50 років від Національної Революції", який відбувся в днях 18-19 травня в Ню Йорку, треба згадати, що попередила цей симпозіюм нарада поширеної Управи Об'єднання українських письменників „Слово" разом з Управою Допомогового Літературного Фонду та Редакційною Колеґією Збірників „Слово". В цій нараді взяли участь: Григорій Костюк, Улас Самчук, Докія Гуменна, Людмила Івченко, Іван Керницький, Микола Понеділок, Галина Лащенко, Марта Тарнавська, Олена Василева, Іван Коровицький, Василь Гайдарівський, Іван Кмета-Ічнявський, Юрій Лавріненко, Леонід Лиман, Богдан Бойчук, Богдан Рубчак і Остап Тарнавський. Наради відкрив голова „Слова" Григорій Костюк. Голова закликав вшанувати ставанням і хвилинною мовчанкою померлих за останні три роки членів „Слова", а саме: Євгена Маланюка, Миколу Шлемкевича, Володимира Радзикевича, Дмитра Соловея, Олексу Вараву-Кобця, Костя Вульдіна (Арґентина) і Данила Лобая (Канада). За той час померли в Україні письменники Павло Тичина, Максим Рильський, Володимир Сосюра, Микола Терещенко і Леонід Смілянський. В діловій нараді поширеної Управи обговорено важливі актуальні справи об'єднання, що поділялись на дві групи: видавничо-організаційні справи і справи зв'язків з письменниками й письменницькими організаціями. Видавничі справи Об'єднання це видані в останніх чотирьох роках твори українських письменників. Голова вичислив книжкові появи за останні роки, підкреслюючи, що не всі автори висилають свої твори до об'єднання, і тому важко зробити свій список.

Деяка кількість нових видань вийшла таки під маркою „Слово". В новому збірнику твори сорока наших письменників, поетів і критиків. Збірник в головному присвячений п'ятидесятиріччю українського літературного процесу, що його започаткувала українська національна революція перед півсторіччям і цей процес охоплює літературу в Україні і на еміґрації. По організаційній лінії голова подав про акцію „Слова" в обороні арештованих письменників в Україні.

В обговоренні звідомлення голови підкреслено успішну працю редакційної колеґії збірника під проводом Григорія Костюка за участю членів редакційної колеґії С. Гординського, І. Коровицького, П. Одарченка, Б. Рубчака й О. Тарнавського. Обговорено заходи в обороні арештованих в Україні українських діячів культури, підкреслюючи важливість документів, що їх принесла книга В'ячеслава Чорновола. Згідно зі звідомленням Президії „Слова", за ініціятивою Об'єднання відбулися збори письменників і мистців разом з іншими представниками споріднених організацій для маніфестації нашої підтримки діячам культури в Україні. У звідомленні Президії подано про участь чотирьох членів „Слова" — рівночасно членів Міжнародного ПЕН-Клюбу у світовому конґресі ПЕН-Клюбів у Ню Йорку де взяло участь понад п'ятсот письменників з 75 різних країн нашої землі. Ця українська делеґація внесла резолюцію в обороні переслідуваних українських письменників в Україні, головно в обороні Івана Дзюби й Івана Світличного. Делеґація Президії „Слова" в особах Григорія Костюка, Уласа Самчука, Святослава Гординського й Івана Керницького взяла участь у Світовому Конґресі Вільних Українців в Ню Йорку. Від останнього, другого, з'їзду був створений і повів акцію Літературний Допомоговий Фонд, що його очолює Управа з Святославом Гординським, як головою, Миколою Понеділком, заступником голови, й Іваном Керницьким, фінансовим референтом. Фонд — при участі загалу наших членів — перевів збірки по різних осередках, здобуваючи фінансові засоби, що ними можна було прийти з допомогою потребуючим членам. Але фінансові ресурси фонду малі й постановлено звернутись з новим закликом до членства для більшої популяризації ідеї допомогового фонду Об'єднання „Слово". Великою проблемою являється тепер новий, третій збірник „Слова". Цей новий наш літературний збірник приніс матеріяли, що насвітлюють п'ятидесятирічний літературний процес — від часу української національної революції до тепер, — однаково в Україні і на еміґрації. Кошти видання цієї імпозантної книги винесли понад 6 тисяч доларів і Президія звертається до всіх членів нашого Об'єднання співдіяти в розповсюдженні цього літературного збірника, щоб могти покрити заборгованість за друкування його. Нарада обговорила також можливість створення самостійного українського відділу еміґраційних письменників в Міжнародному ПЕН-Клюбі, що дало б більший престиж українським письменникам і допомогло б у майбутньому створити самостійний український ПЕН-Клюб. В цій акції потрібно більшого числа українських письменників-членів екзильного ПЕН-Клюбу, як також обдуманих заходів в Президії світового ПЕН-Клюбу. Для переведення цієї акції обрано ділову референтуру.

В обговоренні звідомлення Президії „Слова" головну увагу притягнула та частина, де голова „Слова" інформував про літературне життя в Україні й нові репресії проти письменників і культурних діячів, та викликала цілий ряд спонтанних виступів учасників з'їзду, між іншими і присутньої на з'їзді сеньйорки наших письменників Галини Журби. У висліді цих виступів був зложений від третього з'їзду українських письменників в екзилі проєкт такої резолюції:

„Заслухавши інформацію про нову хвилю репресій проти письменників і взагалі культурних діячів в Україні, про що повідомила світова преса і на що зареагувала вся світова опінія, третій з'їзд Об'єднання Українських Письменників в екзилі „Слово" виніс рішучий протест проти цього нового вияву сталінізму. Арештування і засудження Богдана Гориня, Панаса Заливахи, Святослава Караванського, Михайла Масютка, Михайла Гориня, Михайла Осадчого, Валентина Мороза, Вячеслава Чорновола і багатьох інших — це найганебніші факти, що характеризують політичну систему, яка панує в Україні.

Недавно читали ми у пресі звернення письменників Радянської України з засудженням військової диктатури у Греції, проти заборони політичних партій, проти відібрання грецькому народові прав на свободу зібрання, демонстрацій, свободу слова і думки, проти закриття газет і журналів. Ми запитуємо не тих, хто підписав це звернення, але тих, хто ініціював підписання цього звернення, чи найбільше елементарні права людини на особисту свободу вже від років не відібрані саме народові в Україні. Які елементарні права має людина в Українській Радянській Соціялістичній Республіці, коли навіть за вірш, переписаний на машинці, хоч він був друкований у журналі, саджають українського діяча культури в тюрму. В Україні не треба замикати газет, не треба розв'язувати партій, бо там від п'ятидесяти років не вільно людині свобідно думати, не вільно навіть користати із цих прав, що їх на папері дає громадянам конституція. Безоглядна диктатура замикає у концентрак найкращих синів народу, які вимагають для народу соціяльних і національних, просто людських прав. В обличчі такої реакційної політики в Україні, головно у відношенні до рідних нам по професії письменників і діячів культури, українські письменники і літератори, які опинилися на еміґрації саме внаслідок цієї тотальної диктатури комуністичної антинародної партії і внаслідок безперервного національного і соціялного гніту нашого народу, виносять перед усім світом гнівний голос протесту проти арештів і здушування найелементарніших людських свобід в Україні. Душителям національної і соціяльної свободи в Україні можемо заявити парафразованими словами члена англійського парляменту В. Гладстона: „Ви не можете боротися проти майбутнього; час працює для нас!" Свободи народу не здушити, коли в обороні цієї свободи постійно стають нові подвижники свободи, коли цю свободу обстоює народ".

Для зредаґування цього проєкту резолюції покликано комісію з Уласом Самчуком, у проводі.

В діловій нараді, переведено прийняття нових членів об'єднання, а саме: Івана Кейвана, Марії Кейван, Олекси Гай-Головка, Богдана Мазепи і Романа Рахманного, Григора Лужницького, Марини Приходько, Якова Гніздовського і Юрія Соловія з ЗСА. Вислано вітання для Відділення „Слова" в Австралії, що має дванадцять членів і що його очолює письменник Дмитро Чуб-Нитченко, за видання літературного збірника.

Постановлено звернутися до проф. Юрія Бойка, щоб він перебрав репрезентацію европейських письменників-членів „Слова", що в перших роках існування „Слова" виконував Іван Багряний до дня своєї передчасної смерти. Нарада вислухала також заяву голови Григорія Костюка про звільнення його з обов'язків голови Президії Об'єднання, але такої заяви не могла прийняти. На пропозицію заступника голови Уласа Самчука і члена Контрольної Комісії Людмили Коваленко, цю справу переноситься на наступний з'їзд, в рамах якого будуть вибори Президії. Поки що нарада закликала інших членів Президії дати повну підмогу голові в його праці, щоб він міг вести її до наступного з'їзду.

З нагоди третього з'їзду Об'єднання Українських Письменників в екзилі відбувся в суботу увечері в залі Інституту Української Культури літературний вечір. В першій частині цього вечора виступили з читанням нових поезій поети Нюйоркської Групи Поетів, а саме: Богдан Рубчак, Патриція Килина, Богдан Бойчук, Юрій Тарнавський і Марко Царинник. Заслужене признання належить перш за все Патриції Килині, яка — хоч і не-українського роду — зуміла віднайти новий настрій і нову форму українського поетичного слова. Патриція Килина має й успіхи в американському літературному світі; вона є співредактором відомого американського журналу „Рідерс Дайджест".

В другій частині літературного вечора Людмила Коваленко-Івченко прочитала фраґмент оповідання, а Віталій Волков запрезентував вірш на пошану Павла Тичини, нав'язуючи до знайомства з поетом ще в перші роки української національної революції, а Петро Голубенко запрезентував нову частину свого „Еміґраційного Енея". Літературний вечір вів Остап Тарнавський. Після літературного вечора відбулась зустріч письменників з читачами, за застеленими столами при вечері, що за неї потрудились господарі Українського Інституту Америки. Майже сотня учасників бенкету винесла з цієї зустрічі не тільки гарні спомини, але й нову велику книгу літературного збірника „Слово", що залишається довготривалою пам'яткою цього успішного 3-го з черги з'їзду українських письменників-членів „Слова" в Ню Йорку.

О. Т.

Аллентавн, Па.

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ ВІДДІЛУ ЗА ПАТРІЯРХАЛЬНИЙ УСТРІЙ

25-го травня відбулися Загальні Збори Відділу за патріяльхальний устрій української католицької церкви. На предсідника Зборів покликано п. інж. Йосифа Клисяка, а на секретаря — п. Олександра Білинського. Про значення новопосталої Організації та її завдання доповідь виголосив п. Клисяк, після проведення ним молитви „Царю Небесний".

Після доповіді відбулася речева дискусія, в якій забирали слово панове: інж. Василь Камінський, Дмитро Хорват, Василь Гелетканич, Григорій Голоць, Петро Гентіш, Андрій Гелетканич, Іван Козак, Олександер Білинський та інші. По дискусії вибрано одноголосно Управу, до якої увійшли: п. інж. Йосиф Клисяк — голова, п. інж. Василь Камінський — заступник голови, п. Олекса Білинський — секретар, п. Дмитро Хорват, скарбник, п.п. Петро Гентіш і Василь Гелетканич, орг. референти. До Контрольної Комісії вибрані панове: Григорій Ґолець — голова, Андрій Ґелетканич і Іван Козак — члени.

Новообрана Управа до свого складу прийняла п. Юрка Цегельського з правами Уповноваженого організатора в околиці Бетлегему, та п. Ілька Когута, з правами уповноваженого організатора в околиці Істону. Голова Таварства подякував за довір'я, закликаючи всіх членів, щоб в братній любові віддано плекали екуменічні постанови Другого Ватиканського Собору, а головно ідеї нашого улюбленого Ісповідника віри — Його Блаженства Кардинала Йосифа Сліпого, Верховного Архиєпископа, Князя всієї Української Католицької Церкви в діяспорі сущої.

На пропозицію голови Управи та його заступника, п. В. Камінського, покликано до життя Організаційний Комітет, що займається організуванням вірних на історичну зустріч з Кардиналом в Торонті. Виїзд автобусом з Аллентавну до Торонта і назад коштує 15 дол. від особи. Про ближчі інформації просимо звертатися на такі адреси: інж. Й. Клисяк, телефон 432-4121, інж. Василь Камінський, 395-2928, п. Петро Гентіш, 435-0362. В Бетлегемі п. Ю. Цегельський, тел. 867-0895, Істон — п. І. Когут тел. 253-3860.

О. К.

Клівленд, Огайо

РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ ОСЕРЕДКУ СУМА

Вже 18-ті з черги Загальні Збори Осередку СУМА ім. Гетьмана Богдана Хмельницького в Клівленді відбулись 11-го лютого 1968 р. Вже 18-ий раз сумівське членство зійшлось, щоб продискутувати діяльність Управи Осередку СУМА.

Загальні збори відбулись в Домі СУМА, їх відкрив молитвою голова Осередку СУМА мгр. Богдан Футей.

На пропозицію Т. Василика вибрано Президію Зборів в складі: мгр. Михайло Яремко — голова, Василь Мудрак — місто-голова, Іван Коломиєць і Петро Мігелич — секретарі. На пропозицію М. Лішнянського вибрано Мандатну Комісію: П. Присяжний, О. Бартків і С. Савчак і на пропозицію П. Гупаловського Номінаційну Комісію: Петро Райца, Т. Василик і М. Поглід.

Мандатна Комісія ствердила, що на Загальних Зборах знаходиться з правом голосування 34 члени та 14 гостей, переважно родичів Ю. СУМА.

Уступаючі члени Осередку СУМА звітували за рік праці в Осередку СУМА. Після звітування відбулась речева искусія.

Нова Управа Осередку СУМА на 1968 р.: Теодор Василик — голова, Петро Мігелич — містоголова, Степан Савчак — секретар, Павло Присяжний — скарбник, Михайло Лішнянський — організаційний, Зенон Юрків — зовнішні зв'язки, Ігор Олексів — спортовий реф., Ярослав Краснянський — булавний Ю. СУМА, Володимир Кметь — булавний Дружинників і преса та інформація, Люба Головата, Ігор Ціцкевич, Степан Дзюба і Ярослав Сивий — вільні члени.

Дирекція Дому СУМА: Олекса Бартків — голова, Михайло Кігічак, Степан Кавка, Осип Теркаля і Петро Венгрин — члени.

Контрольна Комісія: мгр. Богдан Футей — голова, Михайло Дідич і Теофіль Ціцкевич — члени.

Товариський Суд: Петро Райца — голова, Василь Мудрак і Микола Поглід — члени.

Делеґати на З'їзд СУМА: мгр. Роман Почтар, Григорій Головка, мгр. Богдан Футей, Ігор Ціцкевич, Петро Райца і Володимир Кметь.

Володимир Кметь
прес. реф.

З НАШИХ БУДНІВ

ВЕЛИКА ДРАМА

Зворушлива любовна драма в романтичному стилі минулого сторіччя розігралась, кажуть, недавно в одному містечку на півдні Франції або і в північній Італії, в кожному разі — в Европі, де ще, відав, такі випадки трапляються час від часу. Жила-була в тому містечку дівиця не першої вже юности, але настроєна ще дуже романтично, з химерним, сказати б, серцем і буйною уявою, яка все мріяласнила на яві про велику любов: що одного дня з'явиться перед нею та попросить в неї руки, коли вже не князенко з казки, то принаймні якийсь пристійний, молодий лікар.

І ось одного разу серце в неї защеміло з радости: вона запримітила, що задушевні її бажання неначебто прибирають конкретну форму! Від якогось часу під будинком, в котрому вона мешкала, став реґулярно щодня з'являтись елеґантний мужчина середніх років, із виглядом закоханого юнака... Одного дня, коли вона схвильовано приглядалась йому з вікна, з другого поверху, їхні погляди зустрілись! В незнайомого мужчини заграли очі вогнем любовного захвату, вони, ці очі, немов би чарували, гіпнотизували дівчину: то тягли її силоміць, а то звабливо запрошували зійти вниз, на першу-вимріяну зустріч!

І дівчина не втерпіла, не всилі була опанувати почувань стривоженого серця: припудрилась, причесалась, одяглась, як тільки могла найкоротше, прямо на крилах, мов та ластівка, злетіла з другого поверху на вулицю і трохи не впала в обійми незнайомого мужчини, мовляв — на, бери мене, я твоя!

І він теж, можна б сказати, надзвичайно зрадів її появою, вхопив за обидві руки, міцно стиснув і скрикнув захоплено:

— О, пані, яка ви мусите бути щаслива, що живете в цьому будиночку, що маєте якраз під вашим вікном оцю затишну, чудову крамничку з пташками, собачками, котиками та іншими тваринками, яких я так люблю! Ну, я просто закоханий у ці дві смішні, чепурні мавпочки в клітці! Ви знаєте: я годинами можу отак стояти і приглядатися, як вони пустують, виправляють всякі фіглі-міґлі!.. Скажіть, будь ласка, чи ви теж зараховуєтесь до любителів тварин?

Панночка нічого не відповіла, лиш тихо зойкнула, вхопилась рукою за зранене серце, прожогом кинулась по сходах назад до своєї кімнатки і там зразу проковтнула півслоїчка насонних таблеток. Наклала, так би мовити, на себе руку. Звичайно, в лікарні їй випомпували шлунок і привернули до життя, але що їй з того, коли мрія її життя про велику любов була вбита, розтоптана, розторощена безсердечним любителем тварин, закоханим у... дві мавпочки.

Ікер

Відзначили 50-ліття незалежности Грузії

Ню Йорк. — Чотиримільйонова кавказька країна Грузія, яка в 4-му столітті по Христі прийняла християнство, як державну релігію, а в 19 ст. була підкорено, проголосила відновлення своєї державної незалежности 26 травня 1918 року, із столицею в Тбіліссі. Заходами об'єднання Грузинів у ЗСА і Канаді, в готелі „Пієрр" відбулось дня 26 травня святкове відзначення Золотого Ювілею відновлення Грузинської Народної Республіки. З промовою виступив, між ін. діячами, конґресмен С. Галперн. Учасники свята, між якими були й українці та представники інших поневолених націй, одержали видані Об'єднанням Грузинів ЗСА і Канадою стислі історичні довідки про ту вільнолюбну країну з надзвичайно старою історією і високою культурою та про її дальші змагання за свободу.

ВЕЧІР СТАРОКЛЯСИЧНОЇ МУЗИКИ

Ню Йорк. — У приміщенні Літературно - Мистецького Клюбу на 2-ій авеню відбудеться 7 червня о 8 г. вечора концерт староклясичної музики, у виконанні студентів Української Музичної Школи проф. Володимира Цісика. В програмі немає сольових виступів, це все ансамблі: тріо, квартети і ціла струнна оркестра. Будуть виконані твори Баха, Гендля, Вівальді, Глюка й ін. Коротко про композиторів та їх музику скаже мгр Марія Цісик, відома піяністка і викладач музики в „Джуліярді". До програми не включені твори українських композиторів лише з огляду на тему концерту — староклясична музика.

В глибокому смутку повідомляємо Рідних, Приятелів і Знайомих, що 8-го травня 1968 року у Судовій Вишні відійшла у Вічність на 96-му році життя, наша Найдорожча
МАМА, БАБЦЯ, ПРАБАБЦЯ, ТЕТА і ТЕЩА

бл. п.

КАТЕРИНА з ІВАШКІВ КЛОС

ПОХОРОН відбувся 10-го травня 1968 р. на місцевий цвинтар.

Горем прибиті:
ОЛЬГА АНДРЕЙКО — донька з родиною
ОРЕСТ КЛОС — син з родиною
Доньки з родинами на Україні:
ОЛЕКСАНДРА МАКАРУХА
РОЗАЛІЯ МАРМАЗЮК
МАРІЯ БОЙКО
СТЕФА МИХАЙЛЯК
ЕВГЕНІЯ ЗІТЕК (Чехія)
Рідня в Україні, ЗСА і Канаді

В П'ЯТУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ ТРАГІЧНОЇ СМЕРТИ
наших Найдорожчих і Незабутніх
ДОНЕЧОК

сл. п.

ХРИСТИНИ і ВІРИ РАДЬО

будуть відправлені
Поминальні Богослуження
в СУБОТУ, 15 ЧЕРВНЯ 1968 р. о год. 7:30 рано і
в НЕДІЛЮ, 16 ЧЕРВНЯ 1968 р. о год. 8:00 рано
в церкві СВ. МИХАЇЛА в ГАРТФОРДІ, Конн.
Просимо всіх Приятелів, їх Товаришок і Товаришів про ласкаві молитви.

В їх незабутню пам'ять ми складаємо 100.00 долярів на Фонд Катедри Українознавства в Гарвардському Університеті через ОЖ ООЧСУ в Гартфорді.

Горем прибиті —
РОДИЧІ і БАБЦЯ

Д-Р ВОЛОДИМИР ҐАЛАН ВІДВІДАВ УКРАЇНЦІВ У ЛОНДОНІ

(Закінчення зі стор. 1-ої)

участь в обговоренні поодиноких точок, порушених Шановним Гостем. Це були панове: Сапун - Деснянський, дир. Заблоцький, З. Дмитрів, пані О. Єнкала, М. Тарнавський, Турів, Бабицький, мґр Онисько, І. Равлюк, Ленківський і другі.

У своїх виступах дискутанти ставили питання до справ, які були порушені прелеґентом, а також старались поінформувати про розвиток нашого зорганізованого життя, як рівнож підкреслювано про важливість наголошування духовости в цих ділянках нашого зорганізованого життя, ставлячи як приклад деякі порівняння із існуючих вже установ. Цікавим був виступ ділового директора Головної Управи СУБ п. Равлюка, який висловив кілька пропозицій-побажань, а рівнож вказав, які заходи потрібно було б розпочати, щоб ці ділянки відповідно зорганізувати. Ось кілька із них:

а) До Лондону із кожним роком приїжджає на студії чимраз більше студентів з Америки і Канади. Є труднощі для них мешканевого порядку. Варто було б застановитись ЗУАДК, чи може і всім українським установам в Америці і Канаді, щоб при допомозі місцевих установ набути дім для студентів, щось на зразок, як це був Академічний Дім у Львові. Користь із цього була б подвійна; давала б можливість студентам мати мешкання, а перебуваючи разом допомогла б поставити на належний рівень організоване життя студентів.

б) Це може звучати як парадокс, але це факт, що на терені Великої Британії є цілий ряд комбатантських організацій, немов кожна політична група старається мати свою „армію", а впарі із тим закорінилося зле явище, яке в дійсності дискредитує воябтво. В останньому часі бачимо масове підвищування в рангах, навіть тих, які вже 25 літ або й більше не мають нічого спільного із військом. Це зле, і тому із рамені комбатантських організацій повинні бути зроблені виснення тим, які це роблять, бо це не підвищує, а, навпаки, понижує дійсних старшин.

в) Ощадність треба було б ввести, і може не в той спосіб, як один із дискутантів, щоб щадниці із Америки визичили один мільйон долярів, а розпочати через масову ощадність, і через два - тро роки наш терен може мати згаданий мільйон долярів власний.

г) Обезпечення чи асекурація на старість. Ця ділянка в нас є налагоджена, хоча спроби були вже раніш, але провал кількох асекураційних компаній зумовив те, що уряд ввів строгіші приписи. Але не зважаючи на це потрібно було б робити заходи, хоча б із такого факту: До цієї країни ми прибули, маючи пересічно біля тридцять років. Наші подружжя були заключені значно пізно, і у висліді ми дуже часто бачимо старших осіб із дітьми два-три роки. Нормально це мали б бути дідусі чи бабусі, а фактично це батьки і мами. Злидні воєнного життя підірвали здоров'я багатьох із нас, і тому зарисовується чимраз більша смертність серед нас. Тому й обов'язком батьків було б забезпечити в якийсь спосіб життя для своїх найближчих, і найкращим засобом є і забезпечення на життя. Тому найкраще буде, коли громадсько - суспільні установи покличуть до дії окрему комісію, яка перевірить всі можливості, узгіднить це із британським законодавством та візьме під увагу досвід наших братських установ в Америці, і тоді можна буде розпочати це й на нашому терені.

Вкінці дискутант, подякував д-рові В. Ґаланові за його ініціятиву та привіт від заокеанських братів, просить передати щирі привітання для цілости зорганізованого життя в Америці та запевнити, що ми пильно слідкуємо за життям українців в Америці та радіємо їхніми успіхами. Зокрема щиро дякував д-рові Ґаланові за його невтомну працю, як активний учасник Визвольних Змагань він є далі серед нас, та своїм прикладом заохочує до праці.

У відповідях Шановний Гість нікого не поминув, а кожному дискутантові дав вичерпні виснення.

В засаді погодився із пропозиціями п. Равлюка, вказуючи, що це не є зовсім важне, чи терен Великої Британії приєднається до Українського Народного Союзу, чи буде мати свою окрему організацію. Важне є те, щоби кожну ділянку життя мати зорганізовану, мати на увазі довкілля, і тим самим стати рівнорядним їхнім партнером.

Сот. Білий - Карпинець подякував Шановному Прелеґентові, а присутні нагородили його довготривалими оплесками.

Ще того самого вечора відбулись наради із представниками комбатантських організацій. Другого дня д-р Ґалан в супроводі інж. В. Олеськова — члена Президії СУБ-у та п. І. Равлюка — ділового директора Головної Управи СУБ зробив візиту Преосвященному Кир Августинові — Екзархові українців католиків у Великій Британії та Високопреподобному Протопресвітеру С. Молчанівському — Голові Генерального Церковного Управління УАПЦ у Великій Британії. Рівнож того самого дня відвідав приміщення Централі СУБ-у, познайомився із працею поодиноких Відділів та рівночасно перевів розмови із керівниками господарсько-фінансових установ. В цих розмовах взяли участь, крім названих панів, також голова кооперативи „Нова Фортуна" мґр П. Цимбалістий, п. Юліян Заблоцький — директор Української Видавничої Спілки і голова Контрольної Комісії „Нової Фортуни" та М. Захарчук — член Контрольної Комісії „Нової Фортуни".

Візита д-ра Ґалана в Лондоні належить до вдалих та заторкнула цілий ряд важливих питань, а в першу чергу світить приміром невтомної праці Шановного Гостя, якому вже сповнилося 75 літ.

Мирон Снігур

„ПЕРЕГОНИ" МІЖ ЗАХОДОМ І СХОДОМ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

має — „гнилий капіталістичний світ" чи світ комуністичного тоталітаризму?

Однак, методи, якими послуговуються Захід і Схід, не однакові. На Заході діють методами демократичними, законними, гуманними. Схід застосовує безоглядний терор і не спиняється навіть перед методами ґеноциду. Про те, що діється в Україні, ми знаємо. Пам'ятаємо також і про криваве здушення угорського повстання в 1956 році.

Тепер натиск іде з Москви на Чехо - Словаччину. Після відвідин у Празі Косиґіна та совєтської військової делеґації на чолі з маршалом Гречком ситуація помітно змінилася. Совєтська і польська преса та преса Східньої Німеччини значно зм'якшили свої напади на Чехо - Словаччину. А взаміну за це провідники нового курсу в Чехо - Словаччині забороняють антисовєтські виступи в пресі та на зібраннях і проповідують „незмінну дружбу" з СССР. Чи це є наслідок поступок збоку Москви, чи наслідок впровадження совєтських військ на територію Чехо - Словаччини?

Саме тепер в Юґославії перебуває румунська делеґація на чолі з президентом Румунії Чаушеску. В румунсько - юґославських розмовах, крім незалежної і невтральної політики, мають бути порушені процеси „демократизації" в Чехо-Словаччині, до якої обидві країни виявляють багато симпатії. Але чи Юґославія і Румунія здолають захистити позбавлену міцної підтримки Чехо - Словаччину?

Західньоевропейські країни складають тепер іспит. Чи вони зуміють демократичними, але рішучими й твердими заходами затримати свої режими? Треба вірити, що так. А якщо так, то вони виграють і „перегони" з загрозою комуністичного імперіялізму. І може тоді звернуть належну увагу на ті сили в комуністичному бльоці, зокрема на Україні, які також прагнуть незалежности та свободи.